

Варто також зазначити, що служба Office 365 також містить додаткові параметри безпеки, які допомагають захиститися від невідомих зловмисних програм і вірусів та забезпечують кращий захист від атак нульового дня у системі обміну повідомленнями [5].

Висвітлені технології використання сервісів Office 365 та мобільних додатків у єдиному інформаційному середовищі під час планування та організації на-

вчально-методичної роботи кафедри не вичерпують всіх можливостей Office 365. Незважаючи також на широкий спектр інструментів служби Office 365 для підвищення продуктивності роботи у бізнес-організаціях та освітніх закладах можливості постійно вдосконалюються та розширюються, що дає змогу створити віртуальний простір з необмеженими можливостями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Веденев В. Администратору-организатору. Организация административно-хозяйственной деятельности в Office 365. Вариант 2 [Электронный ресурс] / В. Веденев. – Режим доступа : <https://onedrive.live.com/?authkey=%21AHYAVrC0tzGi52Y&cid=B7FF6B1328113B88&id=B7FF6B1328113B88%2120238&parId=B7FF6B1328113B88%2120236&o=OneUp>. – Дата последнего посещения: 24.10.2017. – Название с экрана.

2. Веденев В. Администратору-организатору. Создание системы повышения квалификации учебного заведения в Office 365 [Электронный ресурс] / В. Веденев. – Режим доступа : <https://docs.com/vitaly-vedenev/2825/office-365>. – Дата последнего посещения: 24.10.2017. – Название с экрана.

3. Веденев В. Office 365 в образовании : сб. метод. инструкций по организации обучения средствами Office 365 [Электронный ресурс] / В. Веденев. – Режим доступа : <https://docs.com/vitaly-vedenev/2825/office-365>. – Дата последнего посещения 24.10.2017. – Название с экрана.

4. Компанія «Восток». Автоматизація бізнесу: облік, контроль, безпека [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.vostok.dp.ua/ukr/infa1/>

program/office_365. – Дата останнього доступу: 24.10.2017. – Назва з екрана.

5. Microsoft Office. Інструменти для підвищення продуктивності вдома та на роботі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://products.office.com/uk-ua>. – Дата останнього доступу: 24.10.2017. – Назва з екрана.

6. Моделирование и интеграция сервисов хмаро орієнтованого навчального середовища : монографія / [Н. Копняк, Г. Корицька, С. Литвинова, Ю. Носенко, С. Пойда, В. Седой, О. Сіпачова, І. Сокол, О. Спірін, І. Стромилло, М. Шишкіна] ; за заг. ред. С. Г. Литвинової. – Київ : Компринт, 2015. – 163 с.

7. Литвинова С. Г. Хмарні сервіси Office 365 : навч. посіб. / С. Г. Литвинова, О. М. Спірін, Л. П. Анікіна. – Київ : Компринт, 2015. – 170 с.

8. Шишкіна М. П. Хмаро орієнтоване освітнє середовище навчального закладу: сучасний стан і перспективи розвитку досліджень [Електронний ресурс] / М. П. Шишкіна, М. В. Попель // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – № 5, т. 37. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/1490/1/Shyshkina-Popel.pdf>. – Дата останнього доступу: 24.10.2017. – Назва з екрана.

РОЛЬЗВОРОТНОГОВ'ЯЗКУ У ПЛАНУВАННІ РОБОТИ КАФЕДРИ

(НА ПРИКЛАДІ КАФЕДРИ «ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ, ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ДИЗАЙНУ
» БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДВНЗ «УМО»)

А. Даценко

Зміни в українському суспільстві, зокрема у сфері вищої освіти, охоплюють і сферу підвищення кваліфікації педагогічних працівників професійно-навчальних закладів (ПНЗ). Водночас змінюється ставлення до освіти з боку громадськості. Якщо освітня галузь надає послуги, то головним в освітньому процесі є думка споживача цих послуг, тобто слухача курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників ПНЗ.

Погляди слухача курсів підвищення кваліфікації постійно змінюються. ВНЗ України, ведучи боротьбу за слухача курсів підвищення кваліфікації, мають у педагогічному прогнозуванні враховувати його погляди і вимоги до освітнього процесу. Для цього під час планування подальшої роботи з підвищення кваліфікації педагогічного працівника ПНЗ має бути зворотний зв'язок зі слухачем курсів підвищення кваліфікації.

Робота освітньої сфери в цілому і окремо взятого вищого навчального закладу неможлива без зворотного зв'язку зі споживачем освітніх послуг. Цей зворотний зв'язок може відбуватися у різних формах, зокрема у формі моніторингу й аналізу поглядів та очікувань споживача (у нашому випадку – слухача курсів підвищення кваліфікації) від освітніх послуг, необхідних для планування подальшої роботи ВНЗ у різних сферах його діяльності.

Аналіз мотивації навчання з боку замовника освітніх послуг є важливою частиною роботи з підвищення кваліфікації, без нього неможливе її подальше планування. Натомість без планування роботи неможливою є відповідність ВНЗ та його окремих структурних підрозділів вимогам часу.

Метою дослідження є визначення, як зворотний зв'язок впливає на планування роботи структурних підрозділів ВНЗ.

Основна гіпотеза полягає в припущенні: у процесі підвищення кваліфікації педагогічних працівників ПНЗ важливе значення має підвищення інформаційно-комунікаційної компетентності. Педпрацівникам ПНЗ потрібне поліпшення їхніх знань, умінь та навичок, пов'язаних з ІКТ. Натомість навчальний заклад повинен враховувати побажання замовника, яким для БІНПО ДВНЗ «УМО» є слухач курсів підвищення кваліфікації. Повне врахування побажань слухачів курсів підвищення кваліфікації можливе лише за умови правильного і своєчасного реагування на інформацію, отриману шляхом зворотного зв'язку з педагогічними працівниками закладів професійної освіти України, які є слухачами курсів підвищення кваліфікації.

Хронологічні межі – 2015–2017 рр.

Географічні межі – Київська, Дніпропетровська, Одеська, Житомирська, Сумська, Донецька області України.

Експериментальним майданчиком цього дослідження стали ПНЗ різних областей України, де курси підвищення кваліфікації проводили викладачі кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну Білоцерківського інституту неперервної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти». Аналіз проводився у вигляді опитування, в якому брали участь педагогічні працівники ПНЗ. Результати аналізу – передумова для планування роботи з підвищення інформаційно-комунікаційної компетентності педагогічних працівників ПНЗ.

Упродовж 2015–2016 рр. було опитано 312 респондентів. З них 162 були майстрами виробничого навчання, а 150 – викладачами професійно-теоретичних дисциплін ПНЗ.

Майстри виробничого навчання на запитання про те, наскільки добре вони володіють комп'ютером, відповіли, що: 3 не володіють зовсім і це їм не потрібно, 44 не вміють, але хочуть навчитися, 83 вміють набирати й опрацьовувати документи та заходити в соціальні мережі, 19 уміють працювати в MS Office Word, 3 вміють працювати в MS Office Word, Microsoft Power Point, 2 вміють працювати в MS Office Word, Microsoft Power Point, Exel, 3 вміють встановлювати програми, 3 вміють встановлювати та налаштовувати систему Windows, 2 мають спеціальну комп'ютерну підготовку.

Викладачі професійно-теоретичної підготовки на запитання про те, наскільки добре вони володіють комп'ютером, усі відповіли, що володіють, таких, що їм це не потрібно, не було, 3 відповіли, що не вміють, але хочуть навчитися, 22 відповіли, що вміють набирати й опрацьовувати документи та заходити в соціальні мережі, 10 відповіли, що вміють працювати в MS Office Word, 98 відповіли, що вміють працювати в MS Office Word, Microsoft Power Point, 10 відповіли, що вміють працювати в MS Office Word, Microsoft Power Point, Exel, 3 відповіли, що вміють встановлювати програми, 2 відповіли, що вміють встановлювати та налаштовувати систему Windows, 2 мають спеціальну комп'ютерну підготовку.

Отже, більшість опитаних розуміє необхідність підвищення власної інформаційно-комунікаційної компетентності. Значна частина опитаних не орієнтується в комп'ютерних програмах. Рівень інформаційно-комунікаційної компетентності викладачів професійно-теоретичної підготовки значно вищий, ніж у майстрів виробничого навчання.

Серед майстрів виробничого навчання 23 опитаних зазначили, що хотіли б навчитися працювати з документами, 46 зазначили, що хотіли б навчитися шукати корисну інформацію в Інтернеті, 54 хотіли б навчитися створювати презентації, 58 хотіли б навчитися створювати електронні підручники, 76 хотіли б навчитися створювати персональний сайт, 84 хотіли б навчитися встановлювати програмне забезпечення, 5 заявили, що нічого навчатися не хочуть, оскільки й так усе знають, а 3 заявили, що нічого навчатися не хочуть, оскільки своє відучилися.

Серед викладачів професійно-теоретичної підготовки 22 опитаних зазначили, що хотіли б навчитися працювати з документами, 48 зазначили, що хотіли б навчитися шукати корисну інформацію в Інтернеті, 46 хотіли б навчитися створювати презентації, 112 хотіли б навчитися створювати електронні підручники, 105 хотіли б навчитися створювати персональний сайт, 97 хотіли б навчитися встановлювати програмне забезпечення, 8 заявили, що нічого навчатися не хочуть,

оскільки й так усе знають, а 6 заявили, що нічого навчатися не хочуть, оскільки своє відучилися.

Отже, здебільшого опитані виявляють бажання навчитися створювати презентації, електронні підручники, персональний сайт, встановлювати програмне забезпечення, тобто робити те на комп'ютері, що є складними видами роботи. Варто відзначити високий рівень мотивації, дуже мало респондентів вважають підвищення власної інформаційно-комунікаційної компетентності непотрібним.

На запитання, які форми проведення занять повинні бути на комп'ютерних курсах для майстрів виробничого навчання, 12 назвали переважно лекції, 65 назвали переважно практичні заняття, 70 назвали тренінги, 15 назвали онлайн-навчання.

На запитання, які форми проведення занять повинні бути на комп'ютерних курсах для викладачів професійно-теоретичної підготовки, 8 назвали переважно лекції, 47 назвали переважно практичні заняття, 60 назвали тренінги, 25 назвали онлайн-навчання.

Отже, на думку опитаних, які є потенційними замовниками освітніх послуг, найбільш прийнятними видами занять є практичні заняття та тренінги.

Серед майстрів виробничого навчання на запитання, яка вартість навчання на курсах з підвищення кваліфікації є прийнятною для них, до 200 грн назвали 105 опитаних, 200–500 грн назвали 40 опитаних, 500–1000 грн назвали 5 опитаних, 1000 грн і більше назвали 4 опитаних. Четверо заявили, що не готові платити ні копійки, оскільки й так усе знають, а 4 заявили, що не готові платити ні копійки, оскільки не мають на це коштів.

Серед викладачів професійно-теоретичної підготовки на запитання, яка вартість навчання на курсах з підвищення кваліфікації є прийнятною для них, до 200 грн назвали 94 опитаних, 200–500 грн назвали 32 опитаних, 500–1000 грн назвали 7 опитаних, 1 000 грн і більше назвали 2 опитаних. Троє заявили, що не готові платити ні копійки, оскільки й так усе знають, а 2 заявили, що не готові платити ні копійки, оскільки не мають на це коштів.

Отже, цілком очікувано, що респонденти мають бажання платити за своє навчання якомога менше. Але вони не відмовляються оплачувати підвищення власної інформаційно-комунікаційної компетентності, що, безумовно, є позитивною ознакою.

За результатами опитування можна зазначити, що:

- більшість опитаних розуміє необхідність підвищення власної інформаційно-комунікаційної компетентності;
- рівень інформаційно-комунікаційної компетентності викладачів професійно-теоретичної під-

готовки значно вищий, ніж у майстрів виробничого навчання;

- опитані бажають навчитися виконувати на комп'ютері складні види робіт;
- у опитаних високий рівень мотивації;
- найбільш прийнятними видами занять є практичні та тренінги;
- респонденти воліють платити за своє навчання якомога менше, але не відмовляються оплачувати підвищення власної інформаційно-комунікаційної компетентності.

Результати соціологічного опитування колектив кафедри враховує під час планування своєї роботи. Зважаючи на те, що комп'ютеризація освіти, зокрема післядипломної, є невідворотним процесом, педагогічним колективом кафедри було:

- здійснено розроблення електронних навчально-методичних комплексів з навчальних дисциплін кафедри для очно-дистанційної форми підвищення кваліфікації усіх категорій слухачів;
- проведено вдосконалення структури навчального процесу за допомогою комп'ютеризації, упровадження інформаційних технологій та застосування науково-технічної й виробничої інформації за професіями на електронних носіях;
- скориговано навчальні програми та зміст занять для слухачів курсів підвищення кваліфікації всіх категорій і форм навчання.

Беручи до уваги те, що більшість опитаних розуміє необхідність підвищення власної інформаційно-комунікаційної компетентності, педагогічний колектив кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну БІНПО ДВНЗ «УМО» розпочав підготовку методичних видань з урахуванням побажань і прагнень педпрацівників ПНЗ.

Оскільки педагогічні працівники ПНЗ прагнуть навчитися створювати презентації, електронні підручники, персональний сайт, встановлювати програмне забезпечення, на кафедрі підготовлено й видано навчально-методичний посібник для викладачів професійно-теоретичної підготовки, майстрів виробничого навчання професійних навчальних закладів «Застосування електронних програмних засобів у діяльності педагогічних працівників ПНЗ» [1], методичні рекомендації за темою «Створення презентацій за допомогою програми PREZI» [2], методичні рекомендації за темою «Створення ділової графіки в Microsoft Office Visio 2007» [3], методичні рекомендації за темою «Дидактичні можливості системи Internet» [4].

Враховуючи те, що слухачів курсів підвищення кваліфікації найбільше цікавлять такі види занять, як практичні та тренінги, у методичних розробках педагогічного колективу кафедри технологій навчан-

ня, охорони праці та дизайну БІНПО ДВНЗ «УМО» велику увагу приділено саме цим видам занять.

Очевидно, що зворотний зв'язок допомагає правильно спланувати роботу структурного підрозділу ВНЗ. Можна стверджувати, що без зворотного зв'язку неможливо правильно спланувати роботу. Найкраще зворотний зв'язок проводити у формі опитувань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Красний С. І. Застосування електронних програмних засобів у діяльності педагогічних працівників ПНЗ : навч.-метод. посіб. для викладачів професійно-теоретичної підготовки, майстрів виробничого навчання професійних навчальних закладів / С. І. Красний, О. В. Лященко. – Біла Церква : БІНПО ДВНЗ «УМО», 2015. – 166 с.

2. Красний С. І. Створення презентацій за допомогою програми «PREZI» : метод. рек. / С. І. Красний.

У подальших дослідженнях педагогічний колектив кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну БІНПО ДВНЗ «УМО» планує розширити базу дослідження за рахунок ПНЗ інших областей України та за рахунок опитування інших слухачів курсів підвищення кваліфікації, що необхідно для подальшого планування роботи кафедри.

– Біла Церква : БІНПО ДВНЗ «УМО», 2016. – 36 с.

3. Красний С. І. Створення ділової графіки в Microsoft Office VISIO 2007 : метод. рек. / С. І. Красний. – Біла Церква : БІНПО ДВНЗ «УМО», 2016. – 55 с.

4. Красний С. І. Дидактичні можливості системи Internet : метод. рек. / С. І. Красний. – Біла Церква : БІНПО ДВНЗ «УМО», 2016. – 59 с.